

A Szent Jobb

2014. február 21. 14:39

A Szent Jobb története

A **Szent Jobb** kalandos története **István király** temetésével kezdődik 1038-ban. Az első írásos forrás **Hartvik** győri püspök 1116 körüli időkből származó legendagyűjteménye. Ebben leírja, hogy a királyt - végakarátának megfelelően - a székesfehérvári bazilikában temették el. **István király** halála után zavaros, nehéz évek következtek. Pogánylázadások igyekeztek megdönteni a még gyenge, kialakulatlan államot. A fehérvári káptalan, féltve a bebalzsamozott holttestet a megszenteltség telenítéstől, kiemelte a bazilika közepén álló **márványszarkofágból** - ahová 1038. augusztus 15-én temették el István királyt - és a bazilika alatt lévő sírkamrában rejtette el. Ekkor történt, hogy az épségben megmaradt **jobb kez**et leválasztották, mivel csodás erőt tulajdonítottak neki, és a bazilika kincstárába vitték, amelynek őre egy **Merkur** nevű férfi volt.

A mumifikálódás kérdéséről **Bochkor Ádám** orvos írt először, aki 1951-ben megbízást kapott, hogy megvizsgálja a jobbot. Állítása szerint az 1038-tól az áthelyezésig eltelt 45 év elegendő idő volt **István király** holttestének teljes felbomlásához. A jobb épségét valószínűleg annak köszönheti, hogy a kéz volt a hanyatt fekvő halott legmagasabban lévő testrésze és a meleg levegőben mumifikálódhatott. Ez a jelenség délen, a meleg, száraz levegőnek kitett holttestek esetében nem olyan ritka, mint a magyarországi éghajlaton. A **Szent Jobbot** 1988-ban Szentágothai János és 1999-ben Réthelyi Miklós professzorok vezetésével alapos anatómiai vizsgálatnak vetették alá. Mindkét esetben megállapították: egy 900-1000 éves, mumifikálódott, erős szorítású férfi kézfej található az ereklyetartóban. A testrész természetes módon mumifikálódott, mindenféle emberi beavatkozás nélkül, és igen jó állapotban van.

A holttest áthelyezése kapcsán 1083-ban a kincstárba került jobb kez a Merkur nevű kincstár-őr később eltulajdonította, és bihari birtokán rejtette el. Mikor László király - a későbbi Szent László - hírt hallott az ereklyéről, felkereste Merkurt a birtokán. Megbocsátott a "tolvajnak" és a Szent Jobb megtalálásának helyén az első magyar király tiszteltére, a szent ereklye méltó elhelyezésére, Szent Jobbi apátságot alapított. (Az apátság, s a körülötte kialakult mezőváros neve Szentjobb, a mai Románia területén található, román neve: Siniob).

Az **Aranybulla** (1222) a **Szent Jobb** tiszteletét törvénybe iktatta. A Jobb kifejezés itt még nemcsak a ma is látható kézfejet jelenti, hanem az egész kart, amelynek rajza (egy könyökben meghajlított kar) a szentjobbi apátság pecsétjén látható. A felső kart valószínűleg 1370-ben leválasztották és **Lengyelországba** vitték **Nagy Lajos** uralkodásának idején, a lengyel-magyar perszonálunió megkötésekor. Abban az időben nem volt ritka dolog, hogy a királyok ilyesféle ajándékokkal szereztek meg idegen uralkodók jóindulatát, vagy éppen a békekötést pecsételték meg ilyen gesztusokkal. A Szent Jobb kalandos vándorútja

A XV. században kezdődött a **Szent Jobb** vándorútja, mikor is először **Székesfehérvárra** vitték, majd a török uralom alatt **Boszniába**, később (1590 körül) **Raguzába**, a mai Dubrovnikba került, az ottani domonkos szerzetesekhez. Mikor **Mária Terézia** tudomást szerzett az ereklye hollétéről, mindent elkövetett annak visszaszerzése érdekében. Hosszadalmas diplomáciai tárgyalások után a raguzaiak kiadták, így 1771. április 16-án már **Bécsben** csodálhatták a hívek, majd nagy pompával **Budára** szállították. Itt a Szent Jobbot az Angolkisasszonyok gondjaira bízta Mária Terézia, s egyben elrendelte Szent István napjának, augusztus 20-ának megünneplését.

Az 1800-as évek elején **II. József** rendeletére a keresztesek férfirendje őrizte, majd a rend megszűnése után, 1865-től az esztergomi főegyházmegye feladata volt a **Szent Jobb** biztonságos őrzése. Az 1900-as évek elején a budavári palota **Zsigmond-kápolnájába** került, ahol 1944-ig volt látható - innen vitték például az 1938-as Szent István-év keretében a **Parlament** elé az augusztus 20-i szentmisére.

A II. világháború alatt a **Szent Jobbot** a koronázási ékszerekkel együtt elhurcolták, és egy **salzburgi barlang** mélyén rejtették el. Itt talált rá az amerikai hadsereg, s megőrzésre a salzburgi érseknek adták át. Az Amerikai Katonai Misszió három tagja hozta vissza Magyarországra, az 1945. augusztus 20-i körmenetre.

(Amint a Budapest-Esztergom egyházmegyei hivatal sajtóreferense az MTI-nek elmondta, a küldöttség egyik tagjának, a magyar származású Kovach György ezredesnek a felesége ma is él, és évek óta részt vesz a szentmiséken.)

Az 1945-ös ünnepség végén a **Szent Jobbot** visszavitték az **Angolkisasszonyok zárdájába**, és ott őrizték 1950-ig, a rend feloszlataáig. Ezután a **Szent István Bazilika** plébániájának páncélszekrényében rejtették el, mert ezekben az években már nem volt szabad nyilvános körmenetben tisztelni Szent István jobbát. Így volt ez 1987. augusztus 20-ig, amikor a Szent István Bazilikában **Dr. Paskai László** bíboros, esztergomi érsek fölszentelte a **Szent Jobb kápolnát**, amelynek építését a néhai **Lékai László** bíboros kezdeményezte. Itt helyezték el az ereklyét, mely azóta is látogatható.

Szent István király halálának 950. évfordulóján, 1988-ban ismét sor kerülhetett a **Szent Jobb** országjárására, 1989-től pedig ismét évről évre megtartják Szent István napján a könyörgő körmenet.

Forrás: www.mult-kor.hu

<http://kirandulastippek.hu/news/article/a-szent-jobb>